

A JAZZ GYŐRI 40 ÉVE

REPEDÉSEK 2

1997-1999

valami jazz Győrött

A JAZZ GYŐRI 40 ÉVE

1976-2016

kronologikus áttekintő

kb. 1970 – 1976 szórványos jazzkoncertek

(Petőfi Sándor Ifjúsági Ház)

1976-1978 (az első) Győri Jazzklub

(Petőfi Sándor Ifjúsági Ház)

1977 (az első) Győri Jazznapok

(Petőfi Sándor Ifjúsági Ház & KTMF Főiskola)

1978 Jazz Majális

(Petőfi Sándor Ifjúsági Ház & KTMF Főiskola)

1979 szórványos jazzkoncertek

(Petőfi Sándor Ifjúsági Ház)

1979 megjelenik a Jazz Studium

(eme első számot később nulladikra kereszteltük, mert 4 évre megszakadt a folyamat)

1980 (az első) Tanítóképző (Spitball) Jazzklub

(Tanítóképző Főiskola, majd a betiltás után Spartacus Csónakház és Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ)

1981-1983 Győri Jazzklub

(Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ)

1982-1983

Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat

(Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ)

1982-1990 Jazz Studium folyóirat

(1982-83-ban a Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ módszertani kiadványaként, majd szamizdatként, félszamizdat állapotban)

1984 a klubot leállítják, szórványos koncertek

(Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ & KTMF Főiskola)

1985 Győri Jazzklub

(igazgatóváltás a Petőfi Sándor Városi Művelődési Központban, a klub ősszel rövid időre megint működik)

1986 szórványos jazzkoncertek

(Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ)

1987-88 nemzetközi jazzkoncertek

(Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ)

1987-1990 TK Jazzklub

(Tanítóképző Főiskola)

1988-89 Jazzkávéház

(Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ)

1989-1995 Adyton lemezekés és CD-k

(civil szervezetként)

1991-2007 Vasutas Jazzklub

(VOKE Arany János Művelődési Ház)

1991-2009 Mediawave Fesztivál jazzprogramjai

(civil szervezetként)

1999-2008 Rómer ház

(Rómer Ház közalapítvány)

2000-2012 GyőrFree Egyesület

(civil szervezetként)

2000-2016 Dresch Mihály honlap

(civil kezdeményezésként)

2003-2016 Mediawave jazzfilm archívum

(civil szervezetként)

2006-2012 Blues van online magazin

(civil kezdeményezés)

2007-2016 Dániel Balázs & Boogiefeszt megjelenése

(muzsikusk kezdeményezés)

2010-2016 szórványos jazzkoncertek

(Vasutas és egyéb klubok)

2011-2012 „Kallódó töredékek” underground CD sorozat

(civil kezdeményezésként)

1991 - 1999

RENDSZERVÁLTÁS UTÁNI MŰVÉSZETI VÁLSÁG

MEDIAWAVE EREDETE ÉS KEZDETI ÉVEI

MEDIAWAVE HÁROM FŐ SZAKASZA

VASUTAS JAZZKLUB

ÍRÁSOK, TÖRTÉNETI ÖSSZEFOGLALÓK, RIPORTOK

RENDSZERVÁLTÁS UTÁNI MŰVÉSZETI VÁLSÁG

Az előző korszakok, fejezetek a szocializmus normál, majd lanyhuló időszakában valósultak meg. Az 56-os előzmények okán óvatosságra késztető, de egyre inkább puhuló konstrukcióról volt szó, amely utolsó időszakában – gondolom a T. olvasó számára is jól érzékelhetően – lubickoltunk, mondhatni élveztük az adódó lehetőségeket. Annyi minden, oly sok sorsfordító dolog történt mindenféle területen, ami kevés generációnak adatik meg. Mondhatni szerencsénk volt.

Itt van előttünk a vértelen forradalom, a békésnek mondható rendszerváltás időszaka, ami azért nem volt annyira békés, de nem volt kevésbé izgalmas sem, mint a megelőző szocialista időszak. A folyamatosan lazuló elfojtásból hirtelen előtört bennünket a szabadság. Azt gondoltuk, hogy eljött a mi időnk, most már tényleg miénk a világ. A sokféle dolog, amit ilyen-olyan mérvű elfojtások és korlátok közt műveltünk, hirtelen szabad lett. Közben ne feledjük, hogy csödközésben volt az ország, de ezzel akkor senki nem foglalkozott, néhány gazdasági emberen kívül.

Aztán nem az lett, amire számítottunk, többszörösen sem. Érdekes és kevésbé vizsgált tény, hogy az alkotó művészek nagy része megingott, vagy legalábbis kisebb-nagyobb válságba került. Hamar átlátható volt, hogy azért történt, mert megszűnt az a – gyűlölt, ellenszennvel viselt, stb. (választható) - közeg, amellyel szemben addig meghatározta magát és kifejtette alkotó tevékenységét. Sokak számára évekig tartott, míg újra tudták definiálni magukat. Saját filmes tevékenységem is megsínyllette a rendszerváltást, míg pár év alatt meg nem találtam új utamat...

MEDIAWAVE EREDETE ÉS KEZDETI ÉVEI

A Mediawave Fesztivál létrehozása volt az, ami új célt és utat jelentett számomra és társaim számára is. Végre szervezhetünk egy olyan fesztivált, amelyet nem kísér sunyin a szervek, hivatalosságok figyelmé! Gondoltuk ezt akkor, a szabadság hitétől megrészésgülve. Aztán persze nem így lett, de ahhoz több év és sokféle színű önkormányzás, kormányzás kellett, hogy kényszerűen belássuk, a hatalom mindig hasonlóan működik és gyanakszik. De most még a lelkesedés szakaszában tartunk...

A visszaemlékezés elején szeretnék eloszlatni egy legendát, ami kritikusaink egy részének agyában tartósan él. Ez pedig az, hogy: A Mediawave filmfesztiválként indult. Ki kell ábrándítanom azokat, akik 26 év múltjával is így gondolják. Ennek bizonyítására nem kell sokkal többet tennem, mint javasolni, hogy a hitetlenek nézzék meg a Mediawave koncertjeinek párhuzamos kronológiáját. Az ellenben igaz, hogy a filmes rész volt az első pillanattól fogva a legjobban/legkonceptiózubbabban szervezett rész, mert ha valaki nevezéses nemzetközi filmfesztivált akar létrehozni, annak be kell tartania a nemzetközi sztenderdet. Ellenben a zenei esetén szabad a pálya, abból nagyon sokféle van, lehetséges.

A zenei rész lassabban karakterizálódott egyrészt jazz, másrészt etnikus irányba. A jazzkoncertek évenkénti felsorolása jól mutatja, hogy mennyire igaztalan a vád. A Mediawave az első pillanattól zenei fesztivál is volt, és ennél sokkal több koncerttel, mert itt csak a jazzkoncertek szerepelnek. Ezenkívül évről évre számos ethno és underground koncert is megvalósult.

A jazzrész központjában – hagyományainkhoz híven - mindig is erős többségben voltak a jazz és improvizatív zene kreatív és etnikus ágai. Az első években a fő korlát, a nemzetköziség korlátja a pénz volt. Ellenben 1997-től - a támogatások növekedésével – lehetőségünk nyílt a Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat az 1982-83-ban beindított irány és minőségi felhozatal folytatására. Hiánypótló jelleggel elkezdtek meghívni az amerikai és európai jazz Magyarországon még sosem járt hírességeit, stílusalkotó egyéniségeit, esetenként sztárjait. Persze azokat, akik közel álltak hozzánk. Csak a híresség okán nem hívtunk meg senkit.

MEDIAWAVE HÁROM FŐ SZAKASZA

A következő fejezetek Mediawave részeinek jobb átláthatósága érdekében itt most röviden összefoglalom – rövid kommentárokkal ellátva - a fesztivál három fő szakaszát:

1991-1999 A RÁCSODÁLKOZÁS ÉS ERŐGYÚJTÁS SZAKASZA

Az első években a zárt szocialista világ után rácsodálkoztunk a kinyíló világra. És habzoltunk. Mindent akartunk, minden érdekelt bennünket, mint egy kisgyermeket. 4-5 év kellett ahhoz, hogy elinduljon egy letisztulási folyamat, amely majd a következő szakaszban zárul le. Egyértelmű célunk volt a a művészetközvetítés nemzetköziségének fokozása. Az előző időszakban alig jutott be Magyarországra külföldi produkció, kerestük/szűrtük a hozzánk illő produktumokat.

2000-2009 A LETISZTULÁS ÉS KITELJESEDÉS SZAKASZA

Eddigre alakult ki erős karaktere a fesztiválnak. Röviden nemzetközi film és zenei program, tehát egyértelmű művészetközvetítés. A zenén belül a jazz és az etnikus zene dominanciája. Ekkor már Nemzetközi Film és Zenei Fesztivál alnévvel illettük magunkat, a korábbi Vizuális Művészeti Fesztivál helyett. De mindig éreztük, hogy a két lábú szék nem stabil, ezért a 2006-tól elindítottuk a Passport Control Nemzetközi Ifjúsági Műhely sorozatunkat. (A következő évben lesz a 40. belőle.) Ezzel az utánpótlás nevelő szegmással meglelt a harmadik lábunk. Természetesen ebben nem kis szerepet kaptak az improvizatív zenei műhelyek – William Parker, Hamid Drake, Chris Potter és Grecsó István vezetésével.

2010-2016 IRÁNYVÁLTÁS SZAKASZA

A nemzetközi és országos gazdasági válság, egyben a támogatási csatornák apadása, valamint az, hogy 19 év után, kényszerűen el kellett hagynunk Győr városát, tevékenységünk erős átgondolására késztetett bennünket. Hamar beláttuk, ha talpon akarunk maradni, akkor új irányokkal kell megpróbálkoznunk. Az előző 10 évben nagyrészt megcsínáltuk azt, amit egy növekedéskényszeres rendezvény megtehet. A saját műfajainkban, így a jazzban is, addigra már meghívtunk minden kultikus öregot és tehetséges feltörekvőt, aki illett hozzánk. És közben 2000-től beindult a MÚPA, aki szép lassan átvette szerepünket, pontosan százszoros költségvetéssel és Budapesten, szélesebb műfaji palettával. Elismerjük, hogy kell egy ilyen zászlóshajó az országnak. A környezeti és személyes válság, valamint az erős konkurencia arra késztetett

ESEMÉNYEK KRONOLÓGIÁJA, KIADVÁNYOK

MEDIAWAVE FESZTIVÁLOK ZENEI ÉS JAZZPROGRAMJAI

1991-1999

Dölt betűkkel, kiemelten jelöljük azokat a formációkat, amely a mi kezdeményezésünkre jöttek létre, tehát nem túmózó, vagy ajánlat alapján megvett formáció. Az idők múlásával egyre tudatosabban törekedtünk ilyen, saját, egyedi formációk kialakítására.

1991

Grecsó Kollektíva: Térzene, Lőrinszky Attila & Barcsik Géza – Magyar hangképek, Günter Christmann (GER), Dresch Quartet
HELYSZÍN: Győri Ifjúsági Ház

1992

Szamaba trió, Art Swing, Aiowa Music Section & Lajkó Félix (YUG), Kurina&Stojšin Duo (YUG), **Dresch&Lőrinszky Duó**, Dresch Quartet, Szabados György szóló, Baló István Quartet, The London Jazz Composers Orchestra (GBR), HELYSZÍN: Győri Ifjúsági Ház, novákpusztai kastélypark és lőtér

1993

Kurina Quartet (YUG), Grecsó Kollektíva, Lőrinszky Attila, Dresch Quartet Lajkó Félix-szel
HELYSZÍN: Győri Ifjúsági Ház

1994

Mezei Szilárd Ensemble (YUG), Lőrinszky Attila, Dél-Alföldi Szaxofon Együttes, Lajkó Félix Band (YUG), Dresch Quartet, Art Swing, Grecsó Trió, Makám, Moire Music Drum Orchestra (GBR/Ghana), **Bicskei Zoltán & Dresch Mihály (YUG/HUN) - Zene-rajz-est**
HELYSZÍN: Győri Ifjúsági ház, Lloyd kisterem, Rába mozi Európa terem, Vár-Art Galéria, Kimlei Mozi, novákpusztai kastély és parkja

1995

Balanesco Quartet (GBR), Dresch Quartet, Grecsó Kollektíva, Mezei & Cesnevar Duo (YUG), Tin-Tin
HELYSZÍNEK: Lloyd (új központ), Vár-Art, Xántus Múzeum, Városi Művészeti Múzeum, Napóleonnáz, Evangélikus Öregtemplom, Karantén, Kimlei mozi, novákpusztai kastély és parkja

1996

Lajkó Félix Band (YUG), Dresch Quartet, Grecsó Kol-

lektíva és Bigband, Negedlander (GER), Draskovic & Markovic Duo (YUG), Rona Hartner (ROM), Granny had a Goose", Parghel Family (ROM), Dodo Sosoka Quintet (SLK),

HELYSZÍNEK: Lloyd (központ), Xántus Múzeum, Városi Művészeti Múzeum, Győri Levéltár, novápusztai kastély és parkja

1997

Peter Kowald (GER), Kampec Dolores, Grensó Kollektíva – Századeleji ragtimek, Dodo Sosoka (SLK), **Grensó Big Band – A Villa Negra nem apáca zárda** (a fesztivál „megrendelésére” készült), Szabó Sándor, Lajkó Félix & Lörinszky Attila (YUG/HUN), **Jeanne Lee (USA) & régi Dresch Quartet** (mi hoztuk össze őket és a régi Dresch Quartettet is, nem volt egyszerű), Regős Quartet, Dresch Quartet, Bob Ostertag (USA), **Rona Hartner (ROM) & Granny had a Goose Blues Band**

HELYSZÍNEK: Lloyd (központ), Művészetek szentélye (volt zsinagóga), Xántus Múzeum, Városi Művészeti Múzeum, Győri Levéltár, MTA Központ, Széchenyi Főiskola, hédervári kastély és parkja

1998

Grensó Kollektíva, Regős Quartet, Baló István együttese, Makám, Negerlander (GER), Benkő Róbert, Tom Cora (USA), Dél-Alföldi Szaxofon Együttes (YUG/HUN), Dresch Quartet, Scandinavian Jazz Quartet (DEN), HELYSZÍNEK: Rába mozi (központ), Művészetek szentélye (volt zsinagóga), Győri Levéltár Börtön galéria, Hédervári kastély és parkja, rábapatonai Diófa presszó

1999

Oboa Quartet, Akosh S. Unit (FRA), Plastic Ohara, Grensó Kollektíva, Otto Lechner (AUT), Dél-Alföldi Szaxofon Együttes (YUG/HUN), Bohém Jazz Band, The Necks (AUS), Pop Iván
HELYSZÍNEK: Rába mozi (központ), Művészetek szentélye (volt zsinagóga), Városi Levéltár Börtön galéria, Xántus Múzeum, rábapatonai Diófa presszó, dunaszerdahelyi NFG-1-Film Klub

MEDIAWAVE MINIFESTIVÁLOK ITTHON ÉS KÜLFÖLDÖLDÖN

1997-től egyre több helyre hívtak bennünket Mediawave minifestiválként bemutatkozni. Itthonra is, de többségben külföldre. Ezekre a helyekre magyar hangsúlyú kiadványt vittünk a Mediawave hangulataiból – filmeket, koncerteket, kiállításokat, tánccházat, főzést. Jazz területén általában a következőket vittük magunkkal: Dresch Quartet, Grensó Kollektíva, Dél-Alföldi Szaxofon Együttes. Attól függően, hogy egy vagy több napos alkalom kiálkozott, egy vagy több zenekart.

1997

Prága, Párizs

1998

Prága – Berlin /június eleje/

Párizs – Bordeaux /november vége/

Almatii (KAZ) – Ürumqi (Dzsungária) – Lhasa (Tibet) – Peking (Kína) /novembervége-december eleje/

1999

„Megáll az idő” – egy vidéki fesztivál Pesten – Budapesti Őszi Fesztivál – Bárka Színház (október 28-29.)

ADYTON KIADVÁNYOK

Adyton 001 Grensó Kollektíva 1988-89 (1990 LP)

Adyton 002 Dresch Mihály Quartet: Gondolatok a régiékről (1990 LP)

Dresch Dudás Mihály - basszusklarinét, szopránszaxofon, kaval, furulya, ének, beszéd, zurna, Grensó István - altszaxofon, tárogató, furulya, ének, Benkő Róbert – nagybőgő,

Baló István – ütőhangszerek

Adyton 003 Claudia Rath: Soul For Free (1991 LP)

Claudia Rath: tsax, ssax; Tibor Márkus: piano, ssax (1); Krzysztof Mróz: bass; István Baló: dr, perc (Dubán dr/Baló model)

Adyton 004 Szabados György: A szent főnixmadár dürrögései (1991 LP)

Szabados György – zongora

Adyton 005 Szabados György: Homoki zene

(1992 CD)

Benkő Róbert – bőgő, Dresch Mihály – fúvóhangszerek, Geröly Tamás Sándor – dob, Grensó István – fúvóhangszerek, Kovács Ferenc – hegedű, trombita, Lő-

bennünket, hogy eddigi erőnyeink értelmes részét megtartva, más irányba kell menni. A művészetközvetítésről nem akarunk lemondani. Az üzleti irányvonal – Lászt Sziget-csoport – nem érdekelt bennünket, tehetségünk se lett volna hozzá. Tehát más, üttörő régi-új szálat kellett keresni, amely a közösségben, a közösség építésében találunk meg.

A 40 évből 26-ot a Mediawave uralja, amely tavalyi 25 éves évfordulójára készítettünk egy terjedelmes, mindenre kiterjedő kiadványt „(nem) Csak a szőpre emlékezünk” címmel. Emiatt nem szeretnénk ismétlésbe bocsátkozni. Akit érdekel, weboldalunk (www.mediawave.hu) Mediawave archívum rovatában megtalálhatja és elolvashatja. A továbbiakban csak rövid összefoglalót és a koncertek kronológiáját közöljük összefoglalás és a teljesség kedvéért.

VASUTAS JAZZKLUB

A történet nem túl bonyolult és az előző időszakos TK Jazzklubjához tartozik. A klubot vivő, koordináló Fülöp Péter bevégezte Tanítóképzős tanulmányait és elvállalta az Arany János Művelődési Ház vezetését, amely Vasutas Művelődési Ház néven közismert Győrben. Ebből a váltásból adódóan a jazzklub ezután Vasutas jazzklub néven folytatódott tovább Péter új munkahelyén. A klub kronologikus programját Horváth Csaba jóvoltából sikerült megkapjunk és leközzölünk. Péterék ebben az időszakban is rögzítették a koncerteket és ki is adták egy ideig még kazettán, majd követve a kor technikai változását, később CD-n. Ezen kiadói tevékenység és „leletmentés” kristályosodott ki a következő időszakra a „Győrfree Egyesület” tevékenységében. A lokalitást átélve, már országos, sőt nemzetközi szervezkedés volt, Győr központtal. De erről majd később.

Itt ragadjuk meg, hogy közöljük e mozgások rugójának szakmai életrajzát:

FÜLÖP PÉTER

1967. január 6-án született Győrben. Iskoláit szülővárosában, Pécsen és Budapesten végezte.

1989 óta a győri (VOKE) Arany János Művelődési Ház vezetője.

Tanított a Nyugat-Magyarországi Egyetemen, a veszprémi Pannon Egyetemen.

Alapítója volt a Győrfree Improvizatív, Kortárs- és Népzenei Műhelynek, a Gorgiász Csoportnak, és a nyolcvanas években, az ellenzéki, győri szabadGONDOLAT körnek.

Több hazai és külföldi színháznak dolgozott fotográfusként, művészeti tanácsadóként.

A fényképezéssel tizenéves korában ismerkedett meg, de csak később, 2011-ben kezdett újra fotográfálni, egy két megapixeles mobiltelefonnal.

Mostanáig félszáznál több önálló tárlata volt itthon, de kiállított Vajdaságban, Erdélyben, Angliában és Franciaországban. Képeit, írásait több hazai folyóirat közölte (Alföld, Műhely, ÚjForrás, Életünk, Hitvallás, Magyar Szemle). Több könyve jelent meg (megapixel, deszkarésen, változástan, 100 Blues, 100 Csend) fotográfiáiból, és számos kortárs szerzővel közös művet is jegyez (Horváth Ödön, Vasadi Péter, Szekeres Mária, Keszei László).

Különös erejűek rövidfilmekké komponált fotográfiái, „fény(kép)filmjei”, amelyeket az interneten is megtalálhat az érdeklődő. (www.fpfoto.hu)

ADYTON, EGYESÜLET AZ IMROVIZATÍV ZENÉÉRT

1989-ben, amint az a rendszerváltás környéki egyesülési törvény lehetővé tette, megalapítottuk Adyton Egyesület az Improvizatív Zenéért szervezetét, amely tevékenységét elsősorban 1991-től fejtegette ki. Mint az akkori szervezeti ideológiában olvasható: „Az elnevezést Szabados György a magyar improvizatív zene második generációját mintegy útra bocsátó ADYTON című lemeze adta, ezzel jelezve a követendő irányt, másrészt tisztelgés a névadó eddigi munkássága előtt.” Lemezeket adtunk ki, koncertvideókat készítettünk...

Az Adyton alapszabály szerinti céljai:

- Előadások, koncertek szervezésével, ismeretterjesztő tevékenység kifejtésével elősegíteni az improvizatív zene elismerését, annak egységes zeneművészetbe való integrációját.
- Az események dokumentálásával; sajtótermékek, műsoros kazetta, hanglezem és videókazetta nyereségérdekeltség nélküli kiadásával elősegíteni annak bekerülését a köztudatba. Az elkészült anyagok terjesztése, eljuttatása az érdeklődők és a dokumentációs központok (könyvtárak, lemeztárak) részére. Önálló archívum létrehozása.
- A magyar improvizatív zene területén működő muzikusok fellépéseinek segítése, összefogása, szervezése; részükre tematikus pályázatok kiírása, s a pályaművek jutalmazása.
- Az összehasonlítás és ösztönzés céljából külföldi zenészek meghívása, magyar zenészekkel történő együttműködésük elősegítése. Hasonló külföldi szervezetekkel történő együttműködés.
- Kapcsolattartás, együttműködés az Egyesület munkáját segítő szakmai és társadalmi szervezetekkel.
- Az Egyesület célját támogató Alapítvány létrehozása.
- Az improvizatív zene és a társadalmi kapcsolatainak fejlesztése.

Az határainkon kívül élő magyarság egyesületi célkitűzéseinek elősegítése, megismertetése."

Az egyesület a rendszerváltás lendületében jött létre és kb. 4-5 évig működött, és majd a társaság - annyi más ebben az időben létrejött egyesülettel egyetemben - szétesett. De céljait maximálisan megvalósította, mert az f./ pont szerint „Az egyesület célját támogató Alapítvány létrehozása” a Mediawave Alapítvány 1991-es bejegyzésével megvalósult. (Egyik alapító volt, másik 3 szervezettel közösen – Győri Vizuális Műhely, Közgáz Vizuális Brigád és Magyar Független Film és Videó Szövetség.) És ugyan az Adyton pár év alatt szétfoszlott, de az általa is alapított Mediawave maradéktalanul beteljesítette és teljesíti ma is vállalásait. Az egyesület lemezkidását egyébként Czabán György és Balogh Tibor vitte. A lemezkidás a bomlás után - Balogh Tibor révén - az akkortájt alakuló Fonó Records-ba csúszott át. Az egyesület kiadói tevékenységét talán legjobban Simon Géza Gábor jazzkutató 1993-as „független” írása mutatja be a legjobban, amelyből részleteket idézünk. Továbbá Turi Gábor írása is jól mutatja a kor jazzhangulatát. A cikkekben szereplő lemezeken kívül még megjelent pár CD is – a kor új technikái vívmányaként (lásd a kronológiában) - és nagyjából 95 körül zárt az Adyton, mint kiadó. Az utolsó CD-ket még ugyan Adyton név alatt, de valójában a Fonó Records kiadásában jelentek meg:

Dürrögi, dürrögi, Adyton!

Magyar Narancs, 1993. március 25.

Az egyplősű lemezkidásban nem sok babér termett a magyar dzsessz új gondolatokkal megtermékenyítő elméinek. Binder Károly, Dresch Mihály, Grecsó István, Szabados György, Szabó Sándor nem tartoztak a favorizált előadók közé. Kettőjüknek, Grecsó István és Szabados György, még egyetlen korongja sem jelent meg az állami kiadónál. Még akkor sem, amikor megszűnt a monopólium, és szabadabb, magyarabb szelek kezdtek fújni a Hungarotonnál. Még mindig nem kellene azok a zenészek, akik már a 70-es évek végén (!!!) bemutatták azt a fajta nemzeti dzsesszenét, amelyre egyes európai országokban a mai napig sem találtak rá. Az állami cég urainak derogált keblére fogadni a nemzeti kultúra letéteményeseit, és ezért az említett zenészek nagyobbik része az általuk is alapított Adyton Kulturális Egyesület lehetőségeit felhasználva adja ki lemezeit.

Bizonyosfajta hiánypótlásra, a kulturális értékeknek az állam által el nem végzett megóvására vállalkozott a Szabados György második lemezének címét zászlójául lemezmárkájának választó Adyton. Az egyesület "csak" négy LP-t adott ki, de milyeneket! Más új hazai labelláról eddig nem mondható el, hogy ennyire a zenei minőségét helyezte volna előtérbe. Kevés olyan istenáldotta tehetség született magyar földön, mint Grecsó István, mindenfajta szaxofonok, klarinétok, fuvolák, no meg a tárogató avatott mestere. Első és mindeddig egyetlen korongját Grecsó Kollektíva 1988-89 címmel adta ki. Maga a tény, hogy Grecsó eddig nem kapott lehetőséget, botrány! Ha az Adyton semmi mást nem tett volna, csak ezt a lemezt jelenteti meg, akkor is aranybetűkkel kellene beírni a kiadó nevét a magyar dzsessz aranykönyvébe... Külön bravó a lemezbontó fantasztikusan kifejező fotóművészi teljesítményéért - Grecsó Istvánnak. Summa summarum: a Grecsó-lemez csillagos ötöst érdemel (Adyton 001)...

A mindössze ötödik (!) Szabados-LP teljes vértetben mutatja be a zeneszerző-zongoraművészt, akinek egyetlen zongora áll rendelkezésére, hogy bemutassa életműve egyik csúcst, a Koboz-zenét, amely testvérek között is több mint egy évtizedet várt a felvételre. A lemez Szabados-kompozíciói jól felépített, kimunkált darabok, amelyek messze esnek mindazon főbb irányzatoktól (van belőlük vagy kétszáz a világtzenét), amelyekkel manapság leggyakrabban találkozhatunk a nyilván szerte a világon. Szabados egykoron dzsesszkoncerteken (ELTE Jazzforum, Közgáz Jazzklub, Kassák Jazzklub stb.) lopta be a magyarságtudatot az ifjonti lelkekbe. Zenéje, sok egykori "versenyháza" zenéjével ellentétben, túlélt a dzsesszklubrendszer összeomlását. A főnixmadár újraéledt. Dürrögiön még nekünk sokáig (Adyton 004)!

Turi Gábor: Az Adyton hangjai (Képek egy lemezkidó életéből)

(Film, Színház, Muzsika, 1996) /részlet/

„Előbb vala a kor. Az ötvenes évek, a sztahanovista, a begyűjtős, a kitelepítő, a lázadó, a le-*ver*ő, a kiegyező. Aztán a zene. A népi, a lobogós, a kétszer kettős, a csárdáskirálynő, a hang-*sz*órós. És vala az ország, amely lenyelte, megrágtá, megemésztette, majd kiöklendezte mind-*ez*t.

Ki emlékszik már erre? Vannak, akik már akkor is, később még inkább, ma pedig, bi-*z*ony. Nehéz, földszagú évek, a föl-*eg*yenesedés fokozatai, gerincérelő tapasztalatok. Igen, a búvápatatok, az elpusztíthatatlanok, a garabonciások. Az életfa, amiben egy kultúra génusza megtestesül. Volt, aki már az ötvenes években különbözött. Tiltott gyümölcsbe harapott, jazzt játszott, azt is másképpen. Nem importörnek csapott fel, hanem a gyökereket kereste. Azt, ami min-*den*nek az ere-*d*ője, a feloldozó gesztus, az élet vize: a szabadságot. A kötöttségben az oldott-*s*ágot, a meghatározottságban a termé-*s*zetességet, a hagyományokból a csírát, a neonfénnyben a napot. Sorsa, ha volt, nem lehetett más, mint a kirekesztettség, a mellőzöttség, a leszólás. A kor törvénye.

Adyton. Görög és magyar szó, szépen hangzó. Valamikor a nyolcvanas évek végén Szabados György lemezének címe nyomán pattant elő egy baráti társaság agyából. Ők is mások voltak, másként vették a levegőt, más zenét hallgattak. Természetesen. A monolit bomlásakor létrehozhat egy kis lemezkidó. Pénzük nem volt, az üzlethez nem értettek, csak az járt a fejükben: Adyton. Szabad magyar hangok. Szabad zene. Szabados György. Dresch Mihály. Grecsó István.

És: Czabán György, Hartványi Jenő, majd Balogh Tibor. Fiúk a térről, a Kassák klubból, a Közgáz jazzklubjából, a Fonóból. Ők állnak az Adyton mögött, laza sokféleségben, zajos egyet-*ér*tésben. A zaj: a zene. Ez a magyar kultúrában gyökerező, nehezen kategorizálható, olykor jazznek nevezett, improvizatív kortársi muzsika... A Kassáknak bealkonyul, a helyszín átvevődik a Közgáz jazzklubjába, amely a nyolcvanas években a ma-*gy*ar avantgárd jazz központjává, az Adyton bölcső-jévé válik. És a semmiből felemeli a fejét Győr, ahol néhány jazzkedvelő fekete amerikai muzsikusok bevonásával a kreatív zene mű-*h*elyét teremti meg. Nem véletlen, hogy az Adyton első lemezfelvételeinek időpontja 1989. április 16, s a helyszín éppen Győr. A korongra a Grecsó Kollektíva 1988-89-es darabjai kerülnek...

Adyton. Ki emlékszik már az ötvenes évekre? Hol zsarnokság volt, ma rendszerváltás honol. Az éterben sok idegen szó, az utcán mobil csipog, a benzinkút fölöttje halkán duruzsol, szép új világ. Dürrög a szent Főnixmadár, vergődik a zongora, rikácsol a szaxofon, önmagát tépi a nagybőgő, ám hangjuk egyre kevesebbhez jut el. Szabados György zenéje, zene szabadsága – ki szül nekünk rendet?"

rinszky Attila – bőgő, Mákó Miklós – trombita, Vaskó Zsolt - fúvós hangszerek

Adyton 006 Dresch Dudás Mihály Quartet: **Zeng a lélek** (1993 CD)

Lajkó Félix – hegedű, Benkő Róbert – nagybőgő, Geröly Tamás – ütőhangszerek, Dresch Mihály - szoprán szaxofon, cimbalom, basszus klarinét, tenor szaxofon

Adyton 007 Dresch Dudás Mihály Quartet: **...Folyondár...** (1995 CD)

DRESCH Mihály - szoprán szaxofon, cimbalom, basszus klarinét, tenor szaxofon, KOVÁCS Ferenc - hegedű, trombita, GERÖLY Tamás Gábor - dob, ütőhangszerek, BENKŐ Róbert - nagybőgő

Adyton 008 Szabados Trió: **Elfelejtett ének** (1996 CD) /ezt már a Fonó adta ki, talán az előzőeket is/

Szabados György – zongora, Dresch Mihály – szaxofon, Geröly Tamás – dob

VALAMI JAZZ GYŐRÖTT CD SOROZAT

MWLR 001 VALAMI JAZZ GYŐRÖTT I. – Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat

- Szabados Trió
- Szabad improvizáció – Braxton & Szabados Trió
- Blues Anthony Braxton (USA) & Szabados Trió
- Anthony Braxton (USA) szólo

Győr, Ifjúsági Ház, 1982. március 19.

Felvétel Rüttyi & Szakai (Szakács István)

MWLR 002 VALAMI JAZZ GYŐRÖTT II. – Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat

- Dresch - Baló Duó
 - Rova Saxophone Quartet (USA)
- John Raskin, Larry Ochs, Andrew Voight, Bruce Ackley
Győr, Ifjúsági Ház, 1982. október 22.

Felvétel Rüttyi & Szakai (Szakács István)

Dresch MIHÁLY-Baló ISTVÁN DUÓ

STANHOFF FÉLDY/UMTR EDITION No. 1

VALAMI JAZZ-GYŐRÖTT II.

ROVA SAXOPHONE QUARTET

MWLR 003 VALAMI JAZZ GYŐRÖTT III. – Győri Nemzetközi Jazzkoncert-sorozat III.

- Burton Greene – Keshavan Maslak Duo (USA)
- Szabados György szólo
- Anthony Braxton – George Lewis Duo (USA)

Győr, Ifjúsági Ház, 1983. március 13.

Felvétel Rüttyi & Szakai (Szakács István)

MWLR 004 VALAMI JAZZ GYŐRÖTT IV. – A VILLA NEGRA NEM APÁCA ZÁRDA - Mediawave koncertek

Grecsó Big Band & special guest: Donald Robinson (USA) & Rona Hartner (ROM)
Grecsó István – szaxofon, Regős István – szaxofon, Borbély Mihály – klarinét, Boór Zsuzsa – fuvola, Juhász Endre – oboa, Czákó Péter – basszus, Jeszenszky György – dob.

Győr, 1996. április 30. Börtöngaléria (volt megyeháza)
Felvétel Vidos Tibor

MWLR 005 VALAMI JAZZ GYŐRÖTT V. – Mediawave koncertek

Lajkó Félix és bandája
Mediawave '96 Fesztivál
Lajkó Félix – hegedű, Varga Károly – brácsa, Kurina Ferenc – bőgő, Takács Tibor - dob
Novákrusztina-Kastély, 1996. május 3. Padlásszínpad
Felvétel Rüttyi & Szakai (Szakács István)

VASUTAS JAZZKLUB KONCERTJEI ÉS KIADVÁNYAI
Erről az időszakról sajnos nem sikerült adatokat szerez-
nünk, pedig volt bőségesen koncert ekkor is. De ígérjük,
hogy a netes verzióban igyekszünk pótolni.